

Kulový blesk aneb čtyři knihovny v jedné

Dejvice - Od stavebníků ke knihovníkům poputují dnes klíče od nejmodernější české knihovny, čerstvě dokončené Národní technické knihovny na Flemingově náměstí v Dejvicích.

Do novostavby se nastěhují hned čtyři instituce.

Kromě Státní technické knihovny a knihovny Vysoké školy chemicko-technologické tu bude i pod-

statná část fondů ČVUT a v přízemí najde své místo i dejvická pobočka Městské knihovny.

„Stěhování bude postupné a rozložené minimálně do tří měsíců a začne v březnu,“ vysvětluje mluvčí bibliotéky Pavel Procházka.

První čtenáři přijdou do zbrusu nové stavby na začátku června, přibližně na konci prázdnin by měli lidé najít na svých místech většinu

knih a časopisů. Do polic budou moci sáhnout pro půl milionu svazků, dalších devět set tisíc titulů bude v depozitáři.

Nová budova nabídne svým uživatelům podle autorů vysoký komfort a spoustu technických novinek. Čtenáři tu najdou třeba kromě klasického parkoviště i koliště – speciální garáž pro jízdní kola, noční nepřetržitě otevřenou studovnu či indi-

viduální studovny, kam se může čtenář zavřít třeba na celý den a nebude nikým rušen.

K běžnému vybavení budou patřit automaty, ve kterých je bez asistence knihovníka možné vypůjčit nebo vrátit knihu, samoobslužné kopírky a tiskárny nebo bezdrátový internet.

ROBERT OPPELT
Čtěte Téma na str. B2

OSUDY BIBLIOTÉK Místo futuristické budovy na Letné, zůstane Národní knihovna v areálu Klementina. Dokončena je supermoderní Národní technická knihovna v Dejvicích. Praha sehnala peníze na provoz Městské knihovny, která tak nakonec propouštět nebude.

Rok 2008, rok pražských knihoven

STĚHOVÁNÍ MŮŽE ZAČÍT. Nová Národní technická knihovna v Dejvicích pojme půldruhého milionu svazků.

3x FOTO: MAFA - LUKÁŠ BÍBA

Praha - Tři knihovny, tři osudy.

Dokončení nejmodernější pražské knihovny je jen poslední událostí roku, kdy se o knihovnách mluvílo víc než kdykoli dřív a odvolání ředitele jedné z nich se řešilo téměř tolik, jako by skončil trenér národního fotbalového mužstva.

1. Jak neslavně skončil blob i ředitel Ježek

Dnes končí termín, do kterého měly být splněny podmínky pro prodej pozemků pro stavbu nové budovy Národní knihovny. Ta měla být postavena podle plánů architekta Jana Kaplického.

Pozemky, o nichž se uvažovalo, tak zůstanou městu. Podle náměstka primátora Pavla Klegy tady zůstane park a Praha, již parcely patří, teď neuvažuje, že by místo komerčně využila.

Definitivně tak zanikne možnost, že by Národní knihovna v nejbližších letech získala novou budovu, kam by se mohly přestěhovat knížky z přeplněného Klementina.

Spolu s Kaplického chobotnicí odešel asi i nejznámější ředitel v historii Národní knihovny – Vlastimil Ježek. Toho kvůli sporům kolem plánované novostavby odvolal ministr kultury Václav Jehlička.

Na počátku března také knihovna podle smlouvy vyplatí zbytek honoráře Janu Kaplickému za vítězný návrh. Chobotnice v Praze nevyrostla, a tak ji může architekt přihlásit do kterékoliv jiné soutěže a snažit se ji vzkřísit třeba na opačném konci světa.

Architektury i knihovnický oceňovací návrh pro Prahu nezachránila ani

horečnatá snaha sehnat pro chobotnici nový pozemek někde jinde v metropoli.

Místo futuristické budovy na Letné tak zůstane knihovna v barokním areálu Klementina, který čeká pokračování rozsáhlé rekonstrukce, na kterou jen v loňském roce vláda uvolnila 370 milionů.

Letos plánuje vedení knihovny opravit nejcenější barokní prostory, kam také míří nejvíce návštěvníků.

2. Technická knihovna se dočkala paláce ze skla

Po letech přešlapování se ovšem nové budovy dočká jiná instituce – Státní technická knihovna.

Knihovníci počítají s tím, že nová budova v Dejvicích ročně přivítá zhruba 900 tisíc čtenářů, pro které bude připraveno 1 200 studií a 300 míst na pohovkách a křeslech, kavárna a 250 počítačů i individuální a týmové studovny.

Nový domov najdou v regálech i svazky dvou technických vysokých škol. Nejbližší to sem budou mít publikace z Vysoké školy chemicko-technologické. „Na budovu Národní technické knihovny koukám z okna kanceláře. Myslím, že pro studenty to bude vynikající místo nejen ke studiu, ale také k setkávání,“ pochvaluje si rektor VŠCHT Josef Koubek.

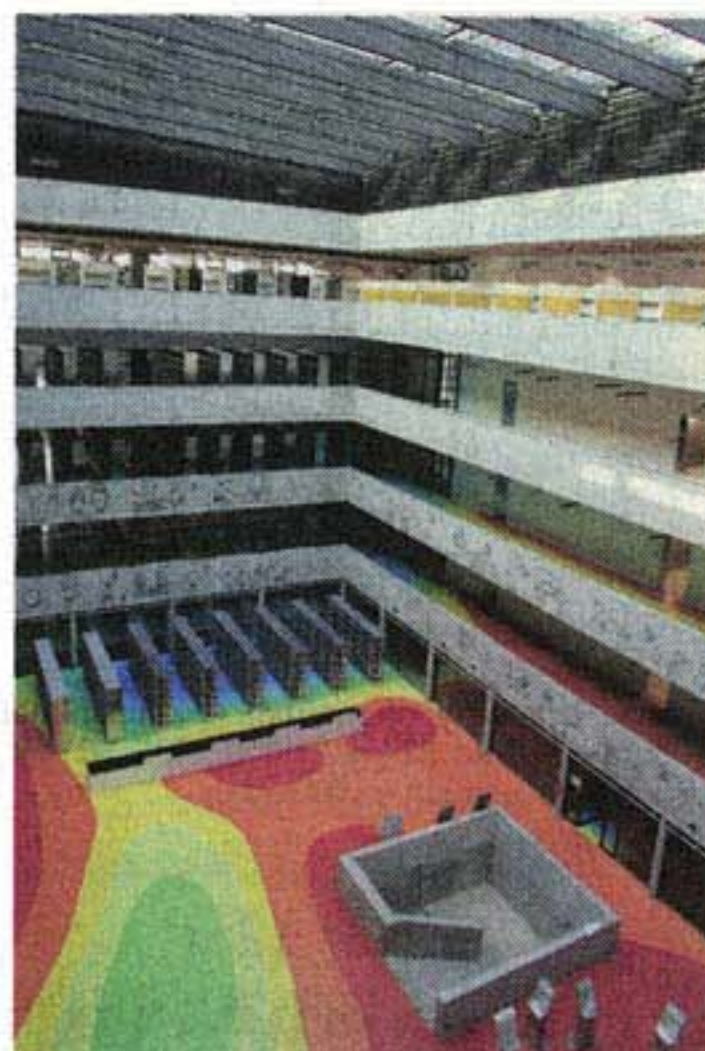
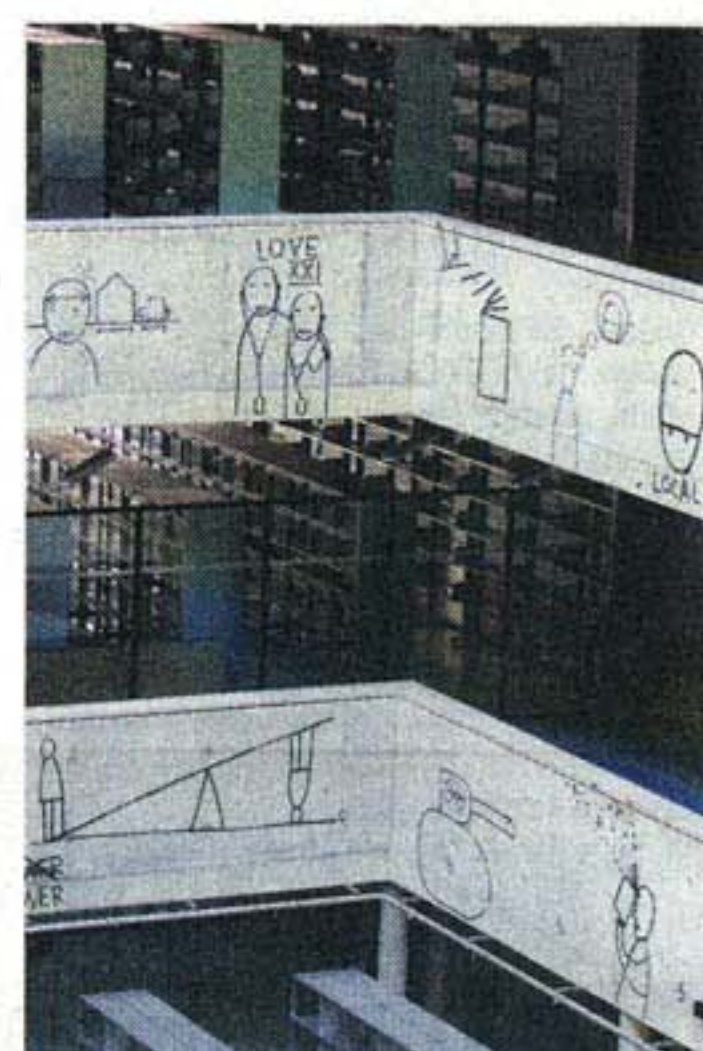
Druhou vysokou školou, která přestěhuje knížky do nové budovy, bude i České vysoké učení technické. „Pro naše studenty budou na fakultách dále fungovat menší knihovny a studovny,“ připomíná rektor ČVUT Václav Havlíček.

LEPŠÍ U NÁS NENÍ. Architekti si na podobě nové knihovny dali záležet. Je nejen pohledná, ale i maximálně funkční.

ZÁŘIVÉ BARVY. Uvnitř knihovny najdete půl milionu svazků, světlé studovny i novou kavárnu.

JAKO SKICÁK. Autorem výzdoby dvorany je rumunský karikaturista Dan Perjovschi.

Přesun knihoven do budovy na Flemingově náměstí je podle rektora ČVUT pro studenty výhodnější.

„Takto budou studenti moci využívat knihy ze všech tří biblioték na jednom místě,“ pochvaluje si Havlíček. Stěhování do nové budovy začne v březnu a knihovnické otevřou 1. června.

3. Za více peněz více služeb pro čtenáře

Poslední knihovnou, o níž se letos hodně mluvilo, je Městská.

Podle návrhu auditorů měl magistrát zrušit 14 z jejích 45 poboček a propustit řadu zaměstnanců. Zastupitelé však nakonec přes protesty primátora Pavla Béma navýšili rozpočet a omezování se nekonalo.

„Navýšení o 14 a půl milionu je pro nás návratem na úroveň roku 2007. Věřím, že s nimi dokážeme vyjít a nebudeme nuceni nic zavírat a omezovat,“ slibuje ředitel Městské knihovny Tomáš Řehák.

Knihovna má pro příští rok řadu plánů. Symbolicky 9. 9. 2009 by se měla otevřít nová pobočka Dejvice. Ta se přestěhuje z nevyhovujících prostor právě do budovy supermoderní Národní technické knihovny. Nabídne také více cizojazyčné literatury, především v angličtině.

Většinu čtenářů potěší i rozšíření služeb. Třeba možnost vrátit knihu v kterékoliv pobočce.

„Zatím to je možné jen u pojízdné knihovny. V bibliobusu si půjčíte knihu a vrátíte ji na libovolné pobočce,“ vysvětluje Řehák. V příštím roce to bude možné i u kamenných poboček. **ROBERT OPPELT** s přispěním Barbory Drachovské

Budovat se začne v Klementinu i skladech. A co pak?

Staré Město - Na začátku března se nahnou na nádvoří pražského Klementina stěhováci a speciální kamiony.

Po 73 letech se z barokního areálu postěhují statisíce knih, které patří Státní technické knihovně.

Do uvolněných regálů by se postupně měla přestěhovat oddělení Národní knihovny, jejichž prostory v Klementinu čekají opravy.

Knihovníci mění své plány

Původní plány knihovníků však byly jiné, připomínaly známou dětskou hru na škatulata.

Do sálů po technické knihovně se měla přestěhovat Slovanská knihov-

na, která rovněž sídlí v Klementinu. Ta obsadila zcela nevyhovující místnosti v podkroví.

Prostory po Slovanské knihovně pak měla zabrat Národní knihovna.

Teď je ale všechno trochu jinak. A knihovníci musí změnit plány.

„Chceme nejdříve opravit nejcenější prostory Klementina, Barokní knihovnu, Zrcadlovou kapli a Hodiňovou věž,“ vypočítává nadcházející úpravy generální ředitel Národní knihovny Pavel Hazuka.

Oprava by mohla začít už příští rok.

Aktualizované plány Národní knihovny už totiž počítají s tím, že knihovna nezíská novou budovu na Letné, ale musí pro své potřeby re-

konstruovat právě své stávající sídlo v Klementinu.

Končí knihovnická škatulata

Knihovnické manévry měly být druhou ze tří plánovaných fází obnovy rozlehlého barokního areálu.

Výsledky té první jsou již dobře patrné. „Vybudovali jsme novou galerii s trezorovou místností, opravily se střechy a fasády,“ vyjmenovává změny mluvčí knihovny Kateřina Nováková.

Další přeměny jsou mnohem méně nápadné, ale o to více je návštěvníci ocení. Uvnitř funguje nový bufet a do barokní kašny na Révovém nádvoří se vrátila voda.

Pro Klementinum je krach plánu postavit na Letné Kaplického blob vlastně záchrana. Ta má podobu nového depozitáře v Hostivaři, do něhož by se mělo vejít 1,7 milionu svazků. Dokončen by měl být nejpozději v roce 2013. Stavět se začne minimálně o rok dříve.

„Nový depozitář odsune alespoň velký problém s nedostatkem prostoru pro ukládání knih, neřeší však nedostatek studijních míst a zázemí pro zaměstnance,“ podotýká Nováková.

Do nového depozitáře se vejdou roční přírůstky do roku 2020. V tu chvíli už chtějí mít knihovníci definitivně vyřešenou otázku, jak to bude s výstavbou nové budovy.

Poslední odhady nákladů na výstavbu nového depozitáře se pohybují kolem 300 až 370 milionů korun. Vedení knihovny by chtělo propojit novou budovu se stávajícím hostivařským depozitářem na úrovni prvního a druhého podlaží. Depozitář je však jen dočasným řešením.

Knihy skončí v depozitáři

Starý depozitář vznikl kvůli obdobné krizi s místem pro knížky v polovině 90. let. Vznikl přestavbou čtyřicet let starého objektu, který původně patřil bývalému národnímu podniku Výstavnictví. Ten v Hostivaři skladoval například kulisy.

Peníze vložené do dostavby depo-

zitáře nebudou podle vedení knihovny vyhozené do vzduchu. A to ani kdyby vznikla nová budova Národní knihovny. Sklad využijí muzea a galerie.

Moderní depozitář může sloužit také dalším institucím, jeho prostory totiž kromě knih umožňují uložit třeba sádrové odlitky. A podobných míst je nedostatek.

V Klementinu je v současnosti přibližně 2,5 milionu svazků knih, další se sem již téměř nevejdou.

V depozitáři v Hostivaři odpočívají čtyři miliony svazků. Průměrně knihovně každý rok přibude dalších 100 tisíc titulů. Vedení knihovny proto prosazuje výstavbu nové budovy.

ROBERT OPPELT